

**Rozporządzenie Ministra Skarbu w porozumieniu Ministrem
b. Dzielnicy Pruskiej**

z dnia 18 marca 1921 r.

w przedmiocie wykonania ustawy o podatku od kapitałów i rent.

Na mocy art. 57 ustawy z dnia 16 lipca 1920 r. o podatku od kapitałów i rent (Dz. U. Rz. P. № 76 z r. 1920 poz. 517), zarządza się co następuje:

§ 1.

do art. 1 ustawy.

1) Każdy poszczególny wpis hipoteczny jest samoistnym przedmiotem podatkowym, jednakże jedna i ta sama wierzytelność, renta lub świadcze-

nie, podlega tylko raz podatkowi, chociażby były zabezpieczone kilkoma wpisami hipotecznymi.

2) Przy ocenianiu obowiązku podatkowego nie należy zatem zliczać kapitałów zabezpieczonych na tej samej nieruchomości na rzecz różnych wierzycieli, ani też kapitałów zabezpieczonych na korzyść jednego i tego samego wierzyciela, czy to na różnych nieruchomościach, czy też na tej samej.

3) Wpisy hipoteczne, nie zawierające zabezpieczeń rzeczywistych długów, nie są przedmiotem podatku. Istotę wpisu ustala ostatecznie władza wymiarowa, przyczem dostarczenie dowodu, że przedmiotem danego wpisu nie jest rzeczywisty dług, lecz tylko n. p. zabezpieczenie przyszłej pretensji ewentualnego wynagrodzenia szkód, kaucja na zabezpieczenie dotrzymania pewnych nieistniejących jeszcze, lecz mogących powstać zobowiązań i t. p., jest obowiązkiem płatnika.

4) Kapitały, renty i inne perjodyczne świadczenia pieniężne, zabezpieczone tylko pośrednio na nieruchomościach, t. j. ciężące na zabezpieczonych hipotecznie wierzytelnościach lub innych prawach, nie podlegają podatkowi.

5) Od opodatkowania według działu II ustawy, wyłączone są zabezpieczone na nieruchomościach kapitały pieniężne, których wierzycielami lub dłużnikami są przedsiębiorstwa lub instytucje obowiązane do składania publicznych sprawozdań (art. 2 ustępy, 3 i 4) z uwagi na to, że przychody z tych kapitałów podlegają opłacie podatku według działu III ustawy.

Przychody z pożyczek, wydawanych w papierach procentowych przez instytucje kredytu długoterminowego, podlegają podatkowi wedle art. 2, ustęp 1; z tego powodu wyłączone są od podatku wedle ustępu 4 tegoż artykułu.

6) Za przedsiębiorstwa lub instytucje obowiązane do składania sprawozdań publicznych, uważa się tylko takie, które temu obowiązkowi na obszarze Państwa Polskiego wedle dotyczących przepisów podlegają.

7) Za podlegające podatkowi, renty i świadczenia uważa się wszelkie, zabezpieczone bezpośrednio na nieruchomościach perjodyczne wypłaty w pieniądzu, które przysługują osobom uprawnionym do ich poboru jako takim, a nie z tytułu sprawowanego przez te osoby urzędu lub pełnionych przez nie funkcji publicznych; zatem np. fundacji mszalnych, zabezpieczonych na nieruchomościach, nie uważa się za renty podlegające opodatkowaniu.

§ 2.

do art. 3, ustęp A/1 ustawy.

Za związki samorządne uważa się na przymusie prawnym oparte związki, którym przekazana jest działalność prawno-publiczna.

Do takich związków należą więc gminy wyznaniowe, izby adwokackie, notarialne, handlowe i t. p.

§ 3.

do art. 7 i 8 ustawy.

Dla ustalenia powstania (art. 7), rozmiaru (art. 8) i ustania (art. 18) obowiązku podatkowego, miarodajnym jest dzień wniesienia aktu do hipoteki.

Podstawą wymiaru podatku jest suma zabezpieczonego na nieruchomości kapitału, względnie skapitalizowana wartość renty lub innego perjodycznego świadczenia pieniężnego. Procentów, ewentualnych kosztów sądowych i t. p. należności ubocznych, zabezpieczonych na nieruchomości łącznie z główną pretensją, nie dolicza się do sumy, podlegającej podatkowi.

Jeżeli podlegająca podatkowi wierzytelność wyrażoną jest w obcej walucie, to ruble i korony przerachowuje się na marki polskie wedle ustanowionego urzędownie kursu przemiany, a mianowicie 100 rubli = 216 marek, a 100 koron = 70 marek, zaś marki niemieckie uważa się za równe markom polskim; inne obce waluty przelicza się według kursu giełdy warszawskiej w dniu 1 stycznia każdego roku podatkowego, względnie w razie powstania obowiązku podatkowego dopiero od II półrocza, w dniu 1 lipca tego roku.

§ 4.

do art. 9 i 10 ustawy.

Do złożenia zeznania do wymiaru podatku od kapitałów i rent w terminie wyznaczonym przez władzę skarbową pierwszej instancji w publicznym obwieszczeniu, obowiązani są właściciele nieruchomości, obciążonych wierzytelnościami i prawami podlegającymi opodatkowaniu.

W pierwszym roku obowiązywania ustawy, to jest w roku podatkowym 1921, wymienieni wyżej właściciele nieruchomości są obowiązani złożyć zeznanie oddzielne dla każdej obciążonej nieruchomości, z wyszczególnieniem wszystkich wierzytelności i praw, podlegających podatkowi. W latach następnych obowiązek złożenia zeznania istnieje tylko w wypadkach obciążenia nieruchomości nowym wpisem lub też zmian uzasadniających powstanie obowiązku podatkowego lub rozciągających istniejący już obowiązek.

Zeznania mogą być składane bezpośrednio właściwej władzy skarbowej pierwszej instancji, lub też przesyłane pocztą pod adresem tej władzy. W tym ostatnim wypadku, za dzień złożenia zeznania uważa się dzień nadania na pocztę.

Blankiety zeznania wydaje bezpłatnie właściwa władza skarbową pierwszej instancji.

Obowiązek złożenia zeznania dotyczy także właścicieli wszystkich czynnych przedsiębiorstw górniczych, obowiązanych do wypłacania procentów brutto (art. 2 ustęp 5 ustawy).

Władza skarbową pierwszej instancji ma na początku każdego roku podatkowego, za pomocą publicznego obwieszczenia wezwać właścicieli nieruchomości, oraz właścicieli czynnych przedsiębiorstw górniczych, obowiązanych do wypłacania procentów brutto (art. 3 ustęp 5) do złożenia zeznań w terminie 14-dniowym, licząc od dnia ogłoszenia obwieszczenia, pod zagrożeniem kar, przewidzianych w art. 42 i 44, ustawy za niezłożenie zeznania w wyznaczonym terminie, lub za świadome podanie w zeznaniu nieprawdziwych danych.

W obwieszczeniu na pierwszy rok obowiązywania ustawy t. j. na rok podatkowy 1921, należy w myśl części drugiej tego paragrafu:

- 1) wezwać do złożenia zeznania wszystkich właścicieli nieruchomości obciążonych wierzytelnościami i prawami podlegającymi opodatkowaniu, oraz właścicieli czynnych przedsiębiorstw górniczych obowiązanych do wypłacania procentów brutto;
- 2) zaznaczyć, że jeżeli w ciągu tego roku podatkowego nieruchomość obciążoną zostanie nowym wpisem, podlegającym opodatkowaniu, lub uruchomione zostanie przedsiębiorstwo górnicze obowiązane do wypłacania procentów brutto, albo też jeżeli zajdą zmiany, uzasadniające lub rozciągające obowiązek podatkowy, to co do tych wypadków ma być złożone odrębne zeznanie w terminie 14 dni, licząc od czasu zaszłej zmiany.

Obwieszczenia na następne lata podatkowe mają zawierać wezwanie do składania zeznań tylko w wypadkach zmian wymienionych wyżej pod 2)

zaszłych w ciągu danego roku podatkowego, a to w terminie do dni 14, licząc od czasu zaszłej zmiany.

§ 5.

do art. 12 ustawy.

Notariusze są obowiązani w terminie 14 dni, licząc od dnia sporządzenia lub uwierzytelnienia aktu, zawiadomić właściwą władzę skarbową pierwszej instancji o każdym sporządzeniu lub uwierzytelnieniu aktu dotyczącego:

- a) zabezpieczenia na nieruchomości kapitału ponad 2000 mk. lub renty i innego perjodycznego świadczenia pieniężnego;
- b) zupełnego albo częściowego spłacenia wierzytelności lub zgaśnięcia praw, o których mowa wyżej pod a);
- c) przelewu (cesji) na inną osobę zabezpieczonego na nieruchomości kapitału lub prawa;
- d) podziału majątku nieruchomego na części oddzielne, o ile taki podział jest połączony z podziałem na części długu zabezpieczonego na tymże majątku (art. 15).

Zawiadomienia wyżej wymienione mają zawierać:

- 1) określenie nieruchomości obciążonej wpisem;
- 2) nazwisko, imię i miejsce zamieszkania jej właściciela;
- 3) dokładne oznaczenie kapitałów lub rent i innych świadczeń pieniężnych, obciążających nieruchomość, wraz z podaniem nazwisk i imion osób uprawnionych, oraz miejsc ich zamieszkania;
- 4) czas, w którym nastąpiło zabezpieczenie, termin jego trwania, czas dokonania spłaty, przelewu lub podziału zabezpieczonego długu.

§ 6.

do art. 12 (zdanie końcowe) ustawy.

O poszczególnych nowych wpisach hipotecznych Urzędy hipoteczne są obowiązane zawiadamiać właściwe władze skarbowe pierwszej instancji tylko w tym wypadku, jeżeli zawiadomienie o tem nie nastąpiło już ze strony notariusza, który sporządzał względnie uwierzytelniał dotyczący akt, lub też jeżeli wpis nastąpił nie na zasadzie aktu sporządzonego lub uwierzytelnionego przez notariusza. W tych wypadkach Urzędy hipoteczne są obowiązane podać władzy skarbowej takie same dane, jakie według poprzedniego paragrafu mają podać notariusze, a nadto datę wniesienia aktu do Urzędu hipotecznego.

§ 7.

do art. 21 ustawy.

Władzami skarbowymi pierwszej instancji powołanemi do wymiaru i poboru podatku od kapitałów i rent, są na obszarze b. zaboru rosyjskiego Urzędy skarbowe podatków i opłat skarbowych, w b. dzielnicy pruskiej, aż do ich utworzenia, Przewodniczący Komisji szacunkowych, na obszarze zaś b. zaboru austriackiego Inspektoraty skarbowe, a dla miast Lwowa i Krakowa Administracje podatków.

Jeżeli podlegający podatkowi dług hipoteczny jest zabezpieczony łącznie na kilku nieruchomościach, znajdujących się w różnych okręgach wymiarowych, to wymiar podatku uskutecznia ta z władz skarbowych pierwszej instancji terytorjalnie kompetentnych, w której okręgu właściciel obciążonej długiem nieruchomości ma swoje miejsce zamieszkania lub pobytu, w razie zaś braku miejsca zamieszkania lub pobytu w powyższych okręgach ta władza skarbową, w której okręgu znajduje się obciążony majątek

o największej wartości szacunkowej, przyjętej do wymiaru podatku majątkowego.

W wypadkach wątpliwych rozstrzyga Izba skarbową, względnie o ile wchodzi w rachubę okręgi należące do dwu lub więcej izb skarbowych, Ministerstwo Skarbu.

Jeżeli przy łącznych hipotekach, jedna z kart ciężarów jest oznaczona jako karta główna, a inne jako poboczne, to wymiar podatku uskutecznia zawsze ta władza skarbową, w której okręgu leży nieruchomość z kartą główną, bez względu na miejsce zamieszkania właściciela nieruchomości.

§ 8

do art. 22 do 24 ustawy.

Na podstawie złożonych przez płatników zeznań, oraz sporządzonych odrębnie dla każdej nieruchomości wykazów z ksiąg hipotecznych, władza skarbową pierwszej instancji wpisuje w odnośnych rubrykach tych wykazów podlegającą podatkowi sumę każdego poszczególnego kapitału względnie skapitalizowanej wartości renty lub innego świadczenia pieniężnego, obliczonej w sposób wskazany w artykule 8 ustawy i wyprowadza łączną sumę tych kwot, a na drugiej stronie wykazu uskutecznia wymiar podatku i ewentualnie grzywny lub kary pieniężnej.

Na podstawie wypełnionych w powyższy sposób wykazów władza skarbową pierwszej instancji sporządza rejestr bierczy podatku wedle przepisanego wzoru i przesyła go właściwej Kasie (Urzędowi podatkowemu).

Każda poszczególna nieruchomość stanowi odrębną pozycję wymiarową w rejestrze bierczym, do którego wpisuje się przypadający podatek tylko w ogólnej kwocie od wszystkich sum zabezpieczonych na danej nieruchomości.

Pozycje rejestru bierczego uwidaczniają się w odnośnej rubryce wykazu wymienionego w pierwszej części tego paragrafu.

Na podstawie wspomnianych w pierwszej części tego paragrafu wykazów wierzytelności i uwidoczniionych na tychże danych wymiarowych, władza skarbową pierwszej instancji ma o wymiarze podatku zawiadomić za pomocą nakazu płatniczego każdego właściciela obciążonej nieruchomości, a w wypadkach przewidzianych w art. 24 ustawy także j wierzycieli przez doręczenie tym ostatnim odpisu nakazu płatniczego.

Doręczanie nakazów płatniczych ma się uskuteczniać w sposób przepisany artykułami 113, 114 i 115 ustawy z dnia 16 lipca 1920 r. (Dz. U. R. P. № 82 poz. 550) o państwowym podatku dochodowym i majątkowym.

§ 9.

do art. 7, 15 i 18 ustawy.

W wypadkach nowych wpisów hipotecznych na nieruchomościach, dla których nie założono jeszcze wykazów wierzytelności (§ 8 część pierwsza), należy założyć takie wykazy i uskuteczniać na nich wymiary podatku. Jeżeli zaś nowy wpis dotyczy nieruchomości, dla której taki wykaz już istnieje, to dodatkowy wymiar podatku należy uskutecznić na założonym już dla tej nieruchomości wykazie.

Częściowe lub całkowite umorzenie wymierzonego podatku wpisać należy w odpowiedniej przedziałce odwrotnej strony wykazu wierzytelności.

O dodatkowych wymiarach i umorzeniach podatku władza skarbową pierwszej instancji zawiadamia Kasę Skarbową (Urząd podatkowy) celem wpisania ich do rejestru bierczego w sposób wyżej podany.

§ 10.

do art. 2 ustęp 3 ustawy

Do instytucji i przedsiębiorstw nie obowiązanych do publicznego składania rachunków, nie wlicza się na obszarze byłego zaboru rosyjskiego tych przedsiębiorstw, które w myśl art. 521 ros. ustawy o podatku przemysłowym w brzmieniu ustawy dnia 6 lipca 1920 r. (Dz. U. R. P. № 66 poz. 437) podlegają opłacie podatku przemysłowego na zasadach ustanowionych dla przedsiębiorstw obowiązanych do publicznego składania rachunków.

§ 11.

do art. 3 ustęp B. 1 ustawy

Postanowienia osobnych ustaw, wydanych także przez państwa zabrcze, które przyznają uwolnienie przychodu z papierów wartościowych od dotychczasowego podatku od dochodu z kapitałów względnie rentowego, pozostają nadal w mocy dla podatku od kapitałów i rent.

§ 12.

do art. 3 ustęp B. 2 ustawy

Za instytucje drobnego kredytu, w rozumieniu ustawy, uważa się kasy pożyczkowe oszczędnościowe i tym podobne instytucje kredytowe, udzielające kredytu jednej osobie nie więcej niż 2000 mk.

§ 13.

do art. 28 do 35 ustawy

Instytucje i osoby obowiązane do opłacania podatku od kapitałów i rent według działu III ustawy, mają same obliczyć przypadający podatek od wymienionych w art. 2 przychodów, względnie od specjalnych rachunków bieżących i wpłacić go do kasy państwowej w terminach ustanowionych dla każdego rodzaju przychodów i dla specjalnych rachunków bieżących w artykułach 29 do 35 ustawy. Obowiązek ten istnieje bez względu na to, czy podlegające opodatkowaniu przychody zostały uprawnionym do ich poboru rzeczywiście wypłacone, czy też zapisane na ich dobro w jakiejkolwiek formie.

Wpłacone do kasy państwowej kwoty podatku, z wyjątkiem podatku, przypadającego od przychodów wyszczególnionych w art. 2 ustęp 4, mogą wymienione wyżej instytucje i osoby potrącić przy wypłacie tych przychodów uprawnionym do ich poboru, względnie przy rachunkach on callowych ściągnąć od dłużników, jednak bez policzenia ewentualnie zapłaconych kwot tytułem odsetek za zwłokę w myśl części drugiej art. 37 i 40 ustawy.

Podatek, przypadający od przychodów wymienionych w ustępie 4 art. 2, który mają opłacić sami wierzyciele, nie podlega potrąceniu.

Przypadający od specjalnych rachunków bieżących (on callowych) podatek według stawki 0.540 % oblicza się w ten sposób, że debetowe saldo liczb procentowych mnoży się przez stały mnożnik 15, dzieląc rezultat przez 10.000.

Przykład: Jeżeli saldo liczb procentowych równa się 32486, to podatek wynosi $\frac{32486 \times 15}{10.000} = 48.73$.

§ 14.

do art. 35 ustawy

Wszystkie czynne przedsiębiorstwa górnicze, które w myśl ustępu 5 art. 2 ustawy są obowiązane do opłacania podatku od kapitałów i rent,

mają w pierwszym roku obowiązywania ustawy, t. j. w roku podatkowym 1921, złożyć w myśl art. 10 ustawy władzy skarbowej pierwszej instancji w terminie wyznaczonym przez tę władzę w publicznym obwieszczeniu, zeznania na przepisany formularz. Obowiązek złożenia zeznania w następnych latach podatkowych istnieje tylko w razie uruchomienia nowego przedsiębiorstwa górniczego, lub też zmian uzasadniających lub rozciągających obowiązek podatkowy.

§ 15.

do art. 37 i 38 ustawy.

Przy wpłacaniu podatku wszyscy (a więc i wymienieni w art. 31 ustawy) płatnicy mają przedstawić kasie państwowej w podwójnym egzemplarzu wykaz według przepisanej wzoru.

Kasa zatrzymuje jeden egzemplarz wykazu jako dowód wpływu (zamiast deklaracji kasowej przepisanej dla kas skarbowych na obszarze b. zaboru rosyjskiego), drugi zaś egzemplarz po poświadczeniu na nim, że kwit kasowy na wpłaconą sumę wydany został płatnikowi, zwraca temuż celem przedłożenia go w terminie, wskazanym w art. 38 ustawy, właściwej władzy skarbowej pierwszej instancji.

Do wykazu składanego władzy skarbowej mają płatnicy, z wyjątkiem wypadków wymienionych w art. 31 ustawy, dołączyć objaśnienie, które ma zawierać wszelkie szczegóły dotyczące obliczenia podatku.

Za władze skarbowe pierwszej instancji powołane do nadzoru nad prawidłowym obliczeniem i wpłacaniem podatku od kapitałów i rent według działu III ustawy i do ewentualnego dodatkowego wymiaru tego podatku uważa się: dla przedsiębiorstw obowiązanych do publicznego składania rachunków tę władzę skarbową, która powołana jest do wymiaru podatku przemysłowego, względnie zarobkowego dla tych przedsiębiorstw, we wszystkich innych wypadkach—władze skarbowe pierwszej instancji wymienione w § 7 niniejszego rozporządzenia.

§ 16.

do art. 39 ustawy.

Dane zawarte w złożonych przez płatników wykazach i objaśnieniach, dotyczących obliczenia i wpłacenia przypadającego podatku, sprawdza właściwa władza skarbowa, przy czem szczególniejszą uwagę zwraca na to, czy obliczenie podatku odpowiada przepisom ustawy, czy podatek obliczono i wpłacono od wszystkich kategorii przychodów, podlegających opodatkowaniu, czy zastosowano właściwą stawkę podatkową i czy wpłaconą sumę podatku należycie podług tej stawki obliczono, nadto czy wykazana ogólna suma, podlegających podatkowi przychodów, zgadza się z odnośnymi pozycjami wykazanymi w zamknięciu rachunków płatnika.

Jeżeli zachodzą wątpliwości co do prawidłowego obliczenia przypadającego podatku lub też podstaw od jego obliczenia, władza skarbowa może zażądać od płatnika dodatkowych wiadomości i wyjaśnień w razie potrzeby delegować urzędnika do sprawdzenia potrzebnych danych na miejscu z ksiąg lub innych dokumentów i aktów płatnika.

Władza skarbowa pierwszej instancji ma czuwać nad tem, aby wszystkie instytucje i osoby, obowiązane do opłacania podatku od kapitałów i rent według działu III ustawy w jej okręgu, przedkładały w ustawowych terminach przepisane wykazy (§ 13 niniejszego rozp.).

Dla skutecznego wykonywania nadzoru nad prawidłowym obliczeniem i wpłacaniem podatku do kas państwowych, władze skarbowe pierwszej instancji mają prowadzić według przepisanej wzoru rejestr wszyst-

kich instytucji i osób obowiązanych w ich okręgu nadzorczym do opłacania podatku.

§ 17.

do art. 40 ustawy.

W razie dodatkowego wymiaru podatku władza skarbową pierwszej instancji ma zawiadomić płatnika o tem za pomocą nakazu płatniczego według przepisane go wzoru.

§ 18.

do art. 46 ustawy.

Kwoty nałożonych grzywien i kar pieniężnych z artykułów 42, 43 i 44 ustawy oraz daty i liczby odnośnych orzeczeń, władza skarbową pierwszej instancji wpisuje do rejestru bierczego (§ 8 rozp. wyk.) względnie do rejestru prowadzonego w myśl § 16 niniejszego rozporządzenia a o orzeczeniach, odnoszących się do podatku według działu II ustawy, wydanych po odesłaniu rejestru bierczego do Kasy skarbowej (Urzędu podatkowego), zawiadamia ją (go) równocześnie w celu wpisania do tego rejestru.

§ 19.

do art. 50 ustawy.

Umorzenie grzywny nałożonej na podstawie art. 42 ustawy może nastąpić wskutek wniesionego w terminie prawnym odwołania płatnika przeciw dotyczącemu orzeczeniu (art. 47) przez władzę skarbową do rozstrzygnięcia tego odwołania powołaną.

§ 20.

do art. 53 ustawy.

Prośby o częściowe lub całkowite uwolnienie od podatku, względnie o przyznanie ulg, mają być wnoszone do władzy skarbowej powołanej do wymiaru podatku, która przedkłada je w drodze instancji Ministerstwu Skarbu do decyzji.

§ 21.

Podatek od kapitałów i rent (wedle II i III działu ustawy) jako pobierany zasadniczo w drodze potrącenia, względnie uiszczany w ogóle bez wymiaru przez władzę skarbową, nie podlega dodatkom samorządowym.

§ 22.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Skarbu:

w z. *Rybarski*

Minister b. Dzielnicy Pruskiej:

W. Kucharski